

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 29 december 2014

Mål nr

Ö 208-14

KLAGANDE

MJ

Ombud: Advokat AG

MOTPART

SH

Ombud: Advokat HU

SAKEN

Avvisande av talan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2013-12-09 i mål Ö 6708-13

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen fastställer hovrättens beslut.

MJ ska ersätta SH för hennes rättegångskostnad i Högsta domstolen med 7 500 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens beslut till dess betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

MJ har yrkat att Högsta domstolen med undanröjande av hovrättens och tingsrättens beslut avvisar SHs talan. MJ har vidare yrkat att Högsta domstolen dels befriar henne från skyldighet att ersätta SHs rättegångskostnad i hovrätten, dels tillerkänner henne ersättning för egen rättegångskostnad i hovrätten.

SH har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

SKÄL

Bakgrund och frågan i målet

1. LH avled år 2009. Enligt ett testamente hade han förordnat att hans kvarlåtenskap skulle tillfalla sambon MJ. SH väckte talan om klander av testamentet och yrkade att det skulle ogiltigförklaras. MJ bestred käromålet

och yrkade att klandertalan skulle avvisas på grund av att den hade väckts för sent.

2. Det är utrett att SH den 26 september 2010 har kvitterat mottagandet av en postförsändelse från MJ som innehöll testamentet och ett följebrev. I följebrevet angavs bl.a. följande:

Testamentet skall vinna laga kraft innan det kan verkställas. Laga kraft kan ske på två sätt.

1) Testamentet vinner laga kraft direkt om berörd part godkänner genom att underteckna detta på vederbörligt sätt på alternativ 1 på bilagda bestyrkta kopia av Ls efterlämnade testamente.

2) Alternativt man erkänna skriftligen att man har emottagit en bestyrkt kopia av testamentet och datera undertecknandet varefter en klagotid börjar löpa i 6 månader.
Om inget klander inkommer till tingsrätten inom klagotiden vinner testamentet laga kraft därefter.

För att förvissa dig om ovanstående kan kontakt tas med någon sakkunnig som är bevandrad i sådana testamentsfrågor.

Sedan beslut tagits om vilket alternativ som skall undertecknas så skall en kopia av det bestyrkta testamentet återsändas med endera ett testamentsgodkännande eller med ett bevis om att testamentsdelgivning skett. Det är viktigt att det dateras.

3. Frågan i målet är om SH ska anses delgiven testamentet på det sätt som krävs för att klanderfristen ska börja löpa redan när hon mottog försändelsen med testamentet och följebrevet.

Rättslig reglering

4. Enligt 14 kap. 4 § ärvdabalken ska testamente delges arvinge genom överlämnande av testamentshandlingen i bestyrkt avskrift eller, i fråga om

muntligt testamente, protokoll över förhör med testamentsvittnena eller annan skriftlig uppgift om testamentets innehåll. I paragrafens tredje stycke anges att delgivning som verkställts av en av flera testamentstagare gäller även för de övriga. Av 14 kap. 5 § framgår att en arvinge som vill göra gällande att ett testamente är ogiltigt enligt 13 kap. ska väcka klander talan inom sex månader efter det att han eller hon erhöll del av testamentet såsom i 4 § är stadgat. Det är alltså delgivningen av testamentet som är startpunkten för klanderfristen.

5. Enligt allmänna författningsregler har delgivning skett när den som söks för delgivning har mottagit handlingen, oavsett på vilket sätt den har kommit henne eller honom till handa (se 1, 19 och 22 §§ 1970 års delgivningslag, som gällde under i målet aktuell tid, jfr 1 och 18 §§ delgivningslagen, 2010:1932). I vissa situationer har emellertid kraven på delgivning anpassats efter den särskilda risk för rättsförlust som kan finnas och ett mer formellt synsätt på delgivning har anlagts (jfr NJA 1979 s. 481, NJA 1980 s. 630 och NJA 1981 s. 988).

6. Nu aktuella regler i ärvdabalken om testamente är överförda från 1930 års testamentslag utan några ändringar i sak. Av förarbetena till testamentslagen framgår att det är testamentstagaren som har ålagts skyldighet att delge testamentet med arvingarna. En regel om detta ansågs ligga i sakens natur på ett sådant sätt att det inte behövde sägas i lagtexten. (Se NJA II 1930 s. 376.)

7. Det är först genom testamentstagarens delgivning som han eller hon framställer ett formellt krav på att testamentet ska följas. Arvingarna anses genom delgivningen uppmanade att framställa de invändningar mot

testamentets verkställande som de anser befogade. (Se NJA II 1930 s. 367 och prop. 1988/89:88 s. 12.)

8. Genom att klanderfristen börjar löpa vid delgivningen är det av vikt att det inte råder några oklarheter i fråga om delgivning har skett. Av rättssäkerhetsskäl bör en arvinge därför anses ha fått del av testamentet på sådant sätt att klanderfristen börjar löpa endast om det klart framgår att testamentstagarens syfte är att delge testamentet.

Bedömningen i detta fall

9. Det är klarlagt att MJ har skickat testamentet till SH i syfte att delge det samt att SH har mottagit det genom att kvittera ut det på posten. Normalt får detta anses uppfylla vad som krävs enligt 14 kap. 4 § ärvdabalken för att testamente ska anses delgivet en arvinge. Emellertid innehöll följbrevet till testamentet uppgifter som gav SH anledning att anta att hon skulle vidta ytterligare åtgärder innan klanderfristen började löpa. Det kan därför inte anses klart ha framgått för henne att hon delgavs testamentet genom att kvittera ut det på posten. Vid sådant förhållande kan SH inte redan vid mottagandet av försändelsen med testamentet anses ha blivit delgiven på det sätt som krävs enligt 14 kap. 4 §.

10. Av det ovan anförda följer att SH har väckt klandertalan inom rätt tid och att hennes talan inte ska avvisas. Hovrättens beslut ska därför fastställas.

11. Med denna utgång ska MJ ersätta SH för hennes rättegångskostnad i Högsta domstolen. Yrkat belopp är skäligt.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ella Nyström, Gudmund Toijer,
Lena Moore, Svante O. Johansson (referent) och Lars Edlund
Föredragande justitiesekreterare: Helene Bergström